ч. 112 (13.351). Львів, пятниця 5. травня 1933. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Господарська активність і кооперативний дефетизм.

(Жиди і ми. — Очайдушний турист. — Роля кооперації. — Орґанізаційні сумніви. — Союзники чи вороги?)

Цю статтю друкуємо як дискусійну.
Ред.

I.

На господарській нараді жидівських діячів у Варшаві 15. січня ц. р. посол Ґрінбавм виголосив реферат про положення жидів у Польщі. Він сказав у ньому між іншим ось що: мусимо дійти до сумного висновку, що велика скількість жидів у Польщі не має і не буде мати можливости істнувати. І як вихід із цієї ситуації ставить він на першому місці еміґрацію жидів до Палестини, а на другому перехід частини жидів із міста на село та працю на ріллі.

Замітне, що в тому часі, коли жиди приймають орієнтацію на „рустикалізм“, вяжуть свою долю з ґрунтом і з сіль. господарством, ми навпаки — з „урбанізації“ надміру людського матеріялу по селах, у звороті до промислу і торговлі бачимо національну конечність. Чи воно правильно? Чи не будовані наші заміри на великій помилці, що готові відтак важко пімститись?

Здавалось би, що справді щось у наших замірах не в порядку. І дехто захоче прирівняти нас із цим фанатичним туристом, що пнеться на Говерлю серед дощу і громів, коли інші з неї тікають, та манить себе надією, що здобувши шпиль радітиме красотою перспективи. Сучасні відносини, серед яких доводиться нам заходитись біля розбудови нашого господарства, справді невеселі. Навіть до подробиць продумана акція мусить рахуватись з можливостями поважного відсотку невдачі. Пережили ми війну, яка не має анальоґії в історії, переживаємо і господарський занепад, що в такому розмірі і змісті вперше навістив людство і нас разом із ним. Такий занепад для всяких замислів і плянів скриває великі перешкоди і небезпеки. Це правда! Але разом із тим **саме час крізи добре надається до того**, щоби селянську націю, таку як ми, вишколити у твердій школі життя, змусити братись теж за інші варстати праці як земля; той час підходящий, щоби змінити наші часто невільничі погляди, заскорузлі в незрушности принципів, змінити частинно нашу соціяльну структуру.

На селі розсілася всесильна нужда, нема заробітків ані при дереві, ані в цегольнях чи при нафті або й деінде, нема можности еміґрації, бо нікуди її скермувати. У жидів бодай Палестина маиоріє, як обіцяна країна. Наше село має надмір рук, а місто надмір безробітних мозків, при чому чимало інтеліґентів без праці є справжніми знавцями поодиноких професій. **Активізація цих дрімучих сил нації** — це справа незвичайної ваги і значіння. І коли в нас росте бажання поставити власне виробництво і взяти в свої руки розподіл товарів, опанувати в міру можливости апарат посередництва поміж продуцентом (по можности рідним) і масою консументів на селі й у місті, — то до цього пхає нас не тільки інстинкт самозбереження, невблагана потреба добувати варстати праці для безробітного селянина й інтеліґента, особливо для молодого доросту. Цього вимагає від нас теж зростаючий нахил нашого села і міста купувати у своїх і через своїх, **нахил до збагачування нації.** У тому лежить тайна, чому ми беремо на себе ролю очайдушнього туриста, що у страшну неґоду, серед лискавиць і громів, пнеться на шпиль шукати соняшних просторів. Тут скривається тайна, чому Українське Технічне Товариство всупереч охканню песимістів пробує всетаки зорганізувати Промисловий Банк, що має бути — коли можна нам мале з великим порівняти — комбінацією римського новотвору (з 1931 р.) Instituto per la Riconstrukzione Industriale з його фінансовою посестрою Instituto Mobiliare Italiano.

Наша невесела національна дійсність вимагає систематичної аналізи господарських можливостей і реалізації того, що в даний час при помочі відповідно змобілізованих засобів можна зреалізувати. Наш промисловий ембріон потребує опіки моральної і матеріяльної. До праці в тому напрямі станути мусять усі творчоздібні чинники та перш усього авторитетні установи.

II.

Досвід показує, що серед нашого наскрізь пасивного з господарського боку загалу, кооперація є найкориснішою формою господарського будівництва. Навіть сьогоднішня Німеччина, що на місце картелів і трестів хоче зробити носіями господарської творчости селянство і міщанство, добачує в кооперації свою будучність. „Для кооперативних обеднань, для самопомочі господарсько слабих одиниць виринає тепер безконечно широкий обсяг завдань при будові станового (селянсько-міщанського) національного господарства“. Це пише не якийсь орґан кооперації, а ґуґенберґівський „Берлінер Льокаль-Анцайґер“ (з 22. квітня ц р.).

Тимбільше ми, що в сучасній капіталістичній системі назагал безпомічні, мусимо **в кооперації** проявляти свою господарську життєвість і в ній передовсім шукати своєї економічної майбутньости. Не слід піддаватися прикрим сумнівам: наші кооперативи — мовляв вироджуються, вони збюрократизувались або стали доменою засиджених одиниць, здебільша матеріяльно без того забезпечених, таких, що скрізь їх повно і через те маємо аж таке безробіття молодих сил (докори, що все частіше доводиться чути), — піддаватись таким сумнівам — повторяємо — річ незвичайно шкідлива. Те, що хворе, можна оздоровити. Демократичний устрій кооперації залишає для цього вільні дороги, з чого нераз користає добросовісна критика (щоправда, користає з нього інколи й демаґоґія). І дальше: колиб навіть справді внутрішний режім істнуючих кооператив творив панцир, що спинює зовсім доплив молодих сил, то залишається всетаки кожній ґрупі людей з ініціятивою можливість **творити щось нове.** В нас чейже поле до попису ще широке! Правда — не перечимо, що втримати чи розбудовувати те, що будувало попереднє (а може й два) покоління в обставинах куди кращих, багато лекше, ніж творити **сьогодні** щось зовсім нове. Але хтось піонером чейже мусить бути! В усякому разі **не слід поширювати кооперативного дефетизму,** бо так як найгірший політичний режім не зменшує вартости національної держави, так найбільш заскорузлий режім в істнуючих кооперативах не зменшує значіння кооперативної орґанізації як такої.

Кооперація мусить відіграти просто історичну ролю в сучасній добі життя нашого народу на зах.-українських землях. Це аксіома і з нею ніхто сперечатись не буде. Але чи кооперація має бути одиноким промотором нашого національного господарства? Чи її виключність є для нашої будучини корисна? Чи кооперативна орґанізація має бути ціллю в собі, чи засобом до господарського гаразду нації? **Чи ця орґанізація може вважати своїм союзником приватну ініціятиву, чи має поставитись до неї щонайменше байдуже?**

Це питання, що стали тепер актуальні у звязку з подією, про яку згадаємо в черговій статті.

В. Несторович.

Країна нужди і голодівки...

Лист з Совітської України.

Друкуємо вимки з листа, якого одна галицька сільська родина в Тернопільщині отримала перед Великоднем від свого сина, селянина, який ще від воєнних часів залишився був на Полтавщині та загосподарився там. Лист датований 18. березня, отже відомости про тамошні відносини розмірно свіжі. У тексті листа не робимо майже ніяких змін, залишаючи навіть мовні та стилістичні недоладности. Точну місцевість та назвисько автора листа й адресата промовчуємо зі зрозумілих причин. З листа пробивається вся жахлива селянська дійсність на Радянщині. Цікаво, що всупереч усім антирелігійним кампаніям більшовиків — цитований лист зраджує побожні настрої селянина.
Ред.

Слава на віки Богу! (відповідаю). Дорогая Рідня моя! 15. 3. одержали листа від Вас в порядку, за котрий щиренько дякую разом з женою і дітьми. Довго я ожидав на него не знаючи що діесь коло вас чи всі здорові і як живете. Я одержав від вас последной лист той, що ви описали мені що помочі не можна дати длятого (тут замазано)... і чи можна через кооперацію. А я зараз відписав, що як маєте відки то хоть на мій адрес, прямо до мене пришліть. Як прийдуть заграничні гроші а особливо доляри то почта не видає из руки а зараз перемінює на рублі. За один доляр дає два рублі а як я не хочу перемінити, то почта стягає № доляра і кожний місяць фінінспектура провіряє чи єст; як продав то карається тюрмою або штрафом. Бо на ринку можна взяти 4—5 руб. за 1 доляр. А через кооперацію то продуктів кооперація не видасть бо сама не має. Я тепер вже взнав, куди і як можна за доляри одержати продукти або мануфактуру. Ви можете післати на адрес. Комбінат. Одесса або Київ, а той пошле до мене письмо на той адрес котрий ви єму напишете. Я возьму з села справку (свідоцтво), поіду до Комбінату і там получаю за доляри продукти що захочу, по дешевим цінам, і так можу іспользувати вашу поміч.

Дорогенькі мої, прошлий рік то ще пів біди було, бо ще можна щось було купити, а цей рік то не пів біди а десіть вкупі та маленькі збоку причепились. Соромно мені вам споминати як я живу, стидно вас просити помочі, бо яж не хлопчина а в половині віку, волос посивів на моїй голові, на силах підупав особливо цей рік. Крайна нужда і голодівка як ніколи в житю не перебував. В Перемишлі тай то не так було прикро, бо все щось таки найшов, а тепер не то хліба але бурака не можна купити, люди з голодівки вже давно помирають, котрі бідні щей без средств. Я був обезпечен харчами до врожаю, але не ставало до пляну хлібозаготовлі і **бриґада все забрала** в Пилипівку. Остались ми прямо голодні і так день за днем ведемо на кварті круп чи муки котру купили або за що заміняли. Кукурудза 16 кгр. (1 пуд) 120 Руб., пшениці 16 кгр. 150 Руб., картопля 16 кгр. 50 Руб., бурак 16 кгр. 20 Руб., корова 1500 Руб., вівця 500 Руб., курка 15—20 Руб., 1 літр молока 3 Руб., 10 яєць 8 Руб., хліб житний разовий 15 Руб., кварта круп 5 Руб., кожух білий овечий 300 Руб., чоботи 400—600 Руб., цукерки 1 ф. 5 Руб., словом всьо добре лиш не можна жити бо не в силах докупитись. На Бога вся надія, як не схоче нас загубити і видержим до врожаю. Та не знаю як буде з нами, бо нема сили, зовсім охляв, а є такі сусіди, що як сяде то встати не годен. Давби Бог дочекати як паски, та не знаю чи буде з чого спекти її, хотьби Бог дав якої лемішки з бурака та макуха та коколю, бо муки нема средства купити. Кукіль з горошком 16

кгр. 50 Руб. і трудно найти. Певно чудно вам за нашу жизнь і нашу дешевизну. Дай Боже щоб ви сего не знали і не бачили а ми вже переживаємо це всьо певно за наші гріхи, за проступки перед Богом бо много забули за Бога і хулять его сьв. імя. Господи прости нам і виведи нас з цего тяжкого горя, дай хоть силу і крепость видержати щоб не померти бо дуже хочу ще з вами бачитись і поговорити хоть з годину, бо дуже часто ви всі снитесь майже кожду ніч. Все на думці, що трудно дожити щоб бачитись і погостити у вас, дорогі татку, так мені приходиться як блудному синови прийти до вас, щоб приняли мене за слугу лишби прожив не голоден як сейчас переживаєм большую трудність. І нема як до вас добитись бо совість не позваляє через семю. Маруся ще не віддалась, хоть є добрі люди та нема відки робити весіле бо не то хліба і гроший, але нема з чого лемішки зварити. Петро вже великий, піде в школу по жнивах як буде здоровий, бо вже тепер добре читає і пише, бо я его потрохи приучую. Жінка малого здоровля, треба їй молока, масла, а тепер харчі тяжкі, то і слабість гірша. Але я не теряю надії на Боже милосердіє і буде так як Бог схоче.

Поздоровляю вас всіх, жена Настя, доч Марія і син Петро і жичим вам щастя і здоровля і щасливо дочекати св. пасхи Христової.

Син...

ТАК ІНФОРМУВАТИ НЕ ТРЕБА.

Під цим заголовком вмістили ми ще 12. І. 1933 р. статтю в „Ділі“ з приводу нарису п. Н. Григоріїва „Сучасний український рух“, видрукованого в чеському орґані „Народностві Обзор“. Вже тоді ми заповіли, що до цієї теми ще вернемось.

Безперечно, та обставина, що велика стаття пера українця зявляється в чужому орґані — є явищем позитивним, хоч би навіть цей орган був вузько-фаховий, молодий з невеличким накладом. Але саме тому, що цей орґан чужий, можна ждати від п. Григоріїва обєктивного підходу і безсторонности в оцінці поодиноких явищ українського руху, як рівнож і доброї поінформованости та знання справи. Ані того, ані другого автор, на жаль, не проявив.

Мало того, автор дозволяє собі на ризиковні і спірні, з погляду української історіоґрафії, твердження. Так нпр. про початки творення української нації і держави він каже таке:

„Але найпомітніші сліди в житті тутешнього (тобто, українського — П. К.) славянського населення залишили *росіяни* (русове), яким пощастило в Х. столітті заволодіти більшістю славянських племен. Росіяни накинули автохтонному населенню своє імя як державе, ***прищепили йому грецько-християнську віру та ширили світову культуру тієї доби***. (Підкр. наше — П. К.).

„Користаючи з вимирання росіян у боях і з їхньої асиміляції, місцеве славянське населення впродовж XI. та XII. ст. постепенно перебрало владу в краю до своїх рук та створило низку малих держав під кермою асимільованих російських династій (Мстиславичів). Під натиском славянського відродження перенесли росіяни свій центр на північ, у басейн Волги, де тамошнє фінське менш культурне населення ставило менший опір. Там росіянам пощастило міцно осісти у фінських землях і створити низку своїх держав...

„Тимчасом славянські держави на Дніпрі і Дністрі впродовж XII.—XIII. століття зєдналися в незалежний комплекс держав Галицько-Волинсько-Київських, що не мали з Москвою нічого спільного та все частіше і частіше звалися Україною“ (стр. 23, зшиток 1., 1932 р.).

Залишаючи фахову оцінку цієї „теорії“ нашим історикам, хочемо тільки сказати, що ледви чи доцільно перед чеським (здебільшого русофільським) читачем розводити теорію про ролю Москви як „носія світової культури“ (?!). Чи не можна найти іншого підходу в інформуванні чужинців про українську історію, почінати з інших історичних дат, як вихідної точки, та вистерігатись бодай історичних фальшів, які вражають навіть кожного ляїка.

Росіяни вібито „ширили“ серед тодішніх українців „світову культуру“, а що та культура була византійською (звідтиж і віру переняли), то виринає питання, якими шляхами вона йшла до росіян?! Якщо це твердження відповідає історичній правді, то виходить, що ми й досі завдячуємо москалям і християнську віру і початки нашої культури, — а може й нині москалі є для вас „культурним“ зразком?!

Про цілу низку інших, кажучи мягко, неточностей у статті того автора ми вже згадували. Так нпр. читали там чужинці, що в ЦКВКП(б) нема ні одного українця — хоч це очевидна помилка. Українців в ЦК є чимало, зате нема їх дійсно у Політбюро ЦК, так мовити політичній чрезвичайці комуністів — і так треба сказати. Або ще таке твердження: всієї орної площі на Україні 20 міл. десятин, а посівної площі в 1927 р. було 21 міліонів десятин. Річ не в тім, що орної площі взагалі є на 1 міл. десятин менше, аніж посівної площі — кожний культурний читач зрозуміє, що ці цифри треба переставити. Але — оці „десятини“! Хібаж так важко було „десятини“ перерахувати на гектари, щоби дати змогу европейському читачеві орієнтуватися у правдивих величинах? Для нас взагалі дивними виглядають оці „десятини“, бож ми знаємо, що на Рад. Україні оперують виключно гект.рами. І Григоріїв беручи свої цифри з радянських джерел, очевидно мусів перерахувати з гектарів на... десятини! Пригадується іронічна німецька пословиця: „Навіщо так просто, коли воно так гарно поплутане“.

На нашу скромну думку треба би, аби п. Н. Григоріїв надрукував в тому орґані відповідні поправки до своєї статті. І у звязку з тою статтею п. Григоріїва треба заапелювати до всіх українських політ. еміґрантів та взагалі земляків на чужині, щоби вони краще мовчали, ніж мали *так* інформувати про нас чужинців.

П. Котович.

Небезпечний проєкт.

Плян висушення Полісся — не для поліщуків.

У варшавському „L'Echo de Varsovie“ з 5. 4. 1933 (ч. 27) дає якийсь Фр. К. ради, як перемінити Полісся, вкрите багнами і лісами, в урожайну землю. Автор каже, що йде тут про два міліони гектарів, яких висушення коштувало би 2 до 3 міліярди золотих; а що їх нема, то треба би позичити за границею. Справою висушення Полісся займається від 8 літ спеціяльне бюро в Берești над Бугом, яке веде бувший міністр Прухнік. Це бюро займається не лиш тим, як найкраще висушити Полісся, але також направою давніх каналів, довгих на 1000 км., виконаних ще за Росії. Гроші, потрібні на висушення — каже автор — величезні, отже треба би подбати, щоби висушена земля дісталася в руки людей, які вміли б на тій пісковій землі з торфовим підкладом раціонально господарити і мали б на те потрібні гроші. Поліщуки — на думку автора — до цього нездібні, бо і їх спосіб управи ріллі примітивний і грошей в них нема. Отже що робити?

Полісся — каже автор — має пересічно 30 мешканців на один квадр. кільометр. При веденні раціональної управи землі по її висушенні могло би там жити 120 мешканців на 1 квадр. кільометрі. Та ці джунґлі є приватною власністю. Поліщук, що має 25 до 35 гектарів, є нуждарем. Він випасає кілька коров, не дуже більших, як кози, на мочарах садить трохи картоплі довкола своєї хатини. Але скажіть ви йому, щоби продав 3/4 своєї пайки на заплату коштів висушення! Ніодин на це не згодиться! **Тому треба би видати новий закон, закон про примусове вивласнення.** Нарід, що не змістується на своїй землі, не повинен боятися позички 2 до 3 міліярдів золотих, коли в той спосіб може помогти тим, кими нестає землі, лишитися в державі. — Стільки автор.

До цих заміток польського автора пригадаємо, що ціле Полісся обіймає 100.000 квадр. кільом. До Польщі належить 42.278 кв. кіл. — 4,227.800 гектарів, а решта до Радянської Білоруси. На польському Поліссі живе біля 900.000 мешканців української народности. Якби їм відібрали за висушення три четвертих їхньої землі, як це пропонує автор, і там поселили кольоністів, очевидно з корінної Польщі, тоді Полісся стратило би свій український характер. На тій землі появилосяб нових 2,700.000 мешканців чужої народности і поліщуки опинились би в ролі дрібної меншости. Покищо — це лише проєкт. Але одної днини він може стати — фактом.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 5. ТРАВНЯ 1933.

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

ПОЗА СІРИМ БУДНЕМ.

(Докінчення).

Побіч за вітриною кількох рідких зразків Євангелій, церковних книг з пожовклими сторінками та превеликими буквами, збірка топірців з камяної доби, ріжні мінерали: все те може збудити любов до мистецтва і до рідної старовини серед учнів Академії.

У будівлях Духовної Семинарії містяться дві святині: церква, доступна для публики і каплиця виключно для мешканців семинарії. Церква мабуть усім знана. Вона прегарно розмальована. Богатство орнаментики просто осліплює. Барви скрізь теплі, живі, неначе південним сонцем освітлені. Янголи на стелі чудово стилізовані. Хтось висловив погляд, що церква перевантажена орнаментикою. Так воно не є. Хто любить східний обряд і византійську традицію, то той не може не любити тієї церкви, де нема сліду понурого сумерку північних соборів, а стільки теплих барв і наскрізь оригінальних взорів. Византинізм не виступає тут у формах, але у поліхромії, у переваві кольористичних вальорів, що надають характер святині.

Бароковий іконостас, залишений з давніших часів, стихійно чужий теперішньому розмальованню церкви. Перед царськими воротами висить срібна лямпада, що була колись окрасою Скита Манявського. Деякі малюнки іконостаса і стінні медальони мають також історичну і артистичну вартість.

Але справжньою перлиною є каплиця розмальована покійним Петром Холодним. Це не тільки поетичне порівнання, коли зву її перлиною: вона дійсно має щось спільного з красою перел, що не блестять, а сяють матовим полиском, дискретним, лагідним світлом. Такими лагідними барвами чарують темпери Петра Холодного. Ними розписані стіни коридора, що веде до каплиці і сама капличка. Про неї треба би оповідати осібно. Неможливо тут вичислити всі мистецькі прикмети, що складаються на її небуденну красу.

Підхід до форми опирається скрізь на византійській традиції. Нема брили — є тільки площина.

В автентичних византійських творах майже зникає трьохвимірність матеріяльних форм. Це надає їм своєрідну етеричність, щось заземного, ідеального, нечуваного суґестивного.

Твори византійського мистецтва значно ріжняться між собою від доби і джерела їхнього походження. Ославлену „штивність“ і „мертвоту“ людських подоб находимо тільки там, де виступають загальні ознаки занепаду.

П. Холодний надає своїм темперам не тільки формально подиву гідну етеричність, але його барви такі дискретні, ідеальні, що малюнки його іноді роблять враження нематеріяльних. Нематеріяльність його постатей чудово достроєна до релігійного сюжету малюнків. У „Благовіщенні“ янгол не ходить по землі, з хіба по облаках, таким легким рухом зображені його стопи. Непорочна Діва, на тім самім малюнку, є з свого рода синтезою Богородиць на малюнках з перших віків християнства і мадон Ботічелія. Від перших має вона зворушливу простоту, від мадон фльорентійського мистця невимовну ніжність виразу. Але передовсім вона виквіт творчої уяви мистця, Петра Холодного, який мав рідку артистичну культуру.

Друга Богородиця (праворуч від входу до каплиці), навколішки у стіп розпятого сина, висловлює таке глибоке людське терпіння у мистецько бездоганній формі, що хотілось би довго стояти перед нею та вдивлятись у те чудове, бліде лице.

Середина каплиці покрита вздовж стіно и сами Холодного. Предметовий зміст часто той самий, що в перших римських катакомбах, де раз-у-раз стрічаємо мотиви: Христа як доброго пастиря (з ягням), виноград, пелікана і т. д. Стеля і стіни зливаються в лагідний акорд. Символізм скрізь суворо додержаний: ні одна лінія не перечить цілости задуму. Іконостас нагадує в дечім чудові малюнки Нестерова і Васнецова з іконостаса у Володимирському соборі у Києві. Найменші розміром образи, в нижчій частині іконостаса, це кожний для себе і всі разом — просто чудова казка, що вилискується барвами самоцвітів.

Коли чуємо, що один з малюнків незакінчений з причини передчасної смерти артиста — етеричність його стінописів набирає особливого значіння як вислів духовости, яка незабаром сама скинула зі себе тілесні пута.

Релігійні композиції П. Холодного мають щось з духа глибокої віри перших християн. Годі відірвати очі від тих широких, ясних площин, що вливають в душу цілющий спокій. Деякі постаті мають своєрідну наївність подоб

„Українська Молодь Христові".

До українського львівського і підльвівського громадянства.

Звертаємося до всіх українців міста Львова і дооколичних сіл з проханням: впливати на публику, яка стоятиме підчас свята всюди, де відбуватиметься свято або похід, щоби був збережений безоглядний порядок і щоби не нищено травників, кльомбів, лавок і т. д. Подавати ради й активно допомагати всім приїзжим, які відлучаться від своїх частин або погубляться. Всіх тих спрямовувати до інформаційного бюра при пл. св. Юра або на двірці. Українське громадянство підльвівських громад просимо дати гостину підводам і спрямовувати їх на збірні місця. Всі ми мусимо як господарі свята прийняти сердечно наших Гостей і дати їм докази нашої щирої гостинности.

Для орієнтації подаємо: *На головному двірці* ждатимуть надзвичайні поїзди, які відідуть на Ярослав, Лежайськ, Перемишль. *На Підзамчу:* поїзди на Підволочиська, Тернопіль, Заліщики, Красне, Броди, Золочів, Стоянів, Зарваниця, Сокаль. *На Личаківському двірці:* поїзди на Підгайці, Бережани. *На Клепарові:* поїзди на Любачів, Яворів, Жовква, Сокаль, Янів. *На Скнилові:* поїзди на Лавочне, Стрий, Сянік—Добромиль, Долина—Калуш, Сянки—Самбір, Дрогобич—Борислав. (Звичайних поїздів не подаємо.) Підльвівські громади, в яких будуть зорганізовані постої є: Бартатів, Оброшин, Ставчани, Лисиничі, Рудно, Сихів, Скнилів, Солонка, Суховоля, Підбірці, Винники, Грибовичі, Малехів, Голоско Велике, Рісна Руська, Домажир.

Тому, що не можливо вже видавати комунікатів у пресі Діловий Комітет подаватиме від сьогодні відомости до декан. справників телеграфічно або телефонічно, а далі виготовить правильник для учасників і роздасть його тим учасникам підчас свята.

Діловий Комітет У. М. Х.

Нові вимоги влади.

Конференція у городського старости.

На розпорядження городського староства відповідальні представники Ділового Комітету перевели два засідання з представниками адміністраційної львівської і повітової влади, комунального господарства міста Львова і його санітарного відділу. Одно засідання, вступне, відбулося 26. квітня і друге, подрібне, 2. травня ц. р. Предметом обох нарад було устійнення та узгіднення вимог згаданих представників з працею і розпорядження Комітету. Від виконання деяких вимог — згідно з вияснениям, які дав городський староства, д-р Клімув, на тих нарадах представникам Ділового Комітету, — воєвідство узалежнило свою остаточну згоду на свято. До таких засадничих вимог належить:

1) **Справа траси.** Староста запропонував дві траси: або 1) Кадецькою вділ і далі найближчими шляхами на площу св. Юра, або 2) Стрийською і Пелчинською і далі просто до св. Юра. Представники Комітету запропонували з оглядів релігійних (доступлення відпусту учасниками свята) трасу, або: 1) поруч чотирьох церков (СС. Василіянок на вул. Зибликевича, Волоської Церкви, Преображенської Церкви і св. Юра), або 2) (після одержання від Епископату звільнення від двох церков) трасу: Коперника-Словацького-під університет-Міцкевича (з Церквою св. Духа і св. Юра). Свої пропозиції піддержували представники Ділового Комітету ультимативно, не вважаючи можливим погодитися на трасу без ніякої церкви.

2) Справа відшкодування за понищення травників і парків публикою, занечищення міста, траси походу і місць біваків приїзжими. Представники міста Львова зажадали зложити грошеву кавцію (без подання її висоти), заявили згоду на спільне устійнення шкід, або через третю, незаінтересовану особу, однак поставили вимогу, що ніякі шкоди не можуть бути ніким квестіоновані.

3) Справа збірних постоїв для приїзжих підвод. Представник поліції вияснив, що скількість тих підвод далеко перевищить число подане Діловим Комітетом, тому, що згідно з його інформаціями великі маси мають зїхатися з усіх сторін краю фірами до Львова. Наслідком того поставлено вимогу до Ділового Комітету, щоби не пустив тих фір на терен Великого Львова. Щоби постарався для тієї цілп у підльвівських громадах довкруги Львова за відповідні місця для постою у порозумінні з тими громадами, виставив своїх впорядчиків на тих шляхах, щоби фіри спрямовували на місця постою і не впускали до Львова, вкінці постарався за відповідні санітарні станиці.

Крім цих засадничих вимог представники адміністраційної і комунальної влади подали ще цілий ряд важних хоч другорядних вимог, як вдержання відповідного порядку підчас свята, безпеки, санітарного нагляду і лікарського забезпечення на всіх залізничих стаціях у Львові, на які приходитимуть спеціяльні поїзди з учасниками свята, на всіх нічлігових місцях, відповідальности, за безпеку, пожежі і т. п., Далі подали список місцевостей, обнятих епідеміями недуг, у яких видано вже заборону виїзду на свято.

Діловий Комітет розглянув усі ці вимоги на надзвичайному засіданні дня 2. травня і рішив вичерпати всі засоби, щоби виконати те, що є в спромозі виконати. Далі рішив звернутися до українців, радних міста Львова, з проханням, щоби вплинули на пониження претенсій магістрату міста Львова і рішив вислати делегацію до львівського воєводи у четвер дня 4. травня.

Делегація має представити становище Комітету до вимог влади, вручити йому відповідний меморіял та поінформувати його про ті перешкоди чи недотягнення відповідальних чинників, які Комітет у своїй праці досі стрічав та стрічає, та особливо про ті, що в останніх хвилинах поставлені створюють технічно-непоборні трудноші.

Діловий Комітет Свята У. М. Х.

Комітет боротьби зі соціялістами.

БЕРЛІН, 3. V. ПАТ. Комітет боротьби зі соціялістичними професійними союзами видав відозву до робітників, в якій повідомляє, що розпорядки проти соціялістичних союзів не спрямовані проти робітничих установ, але мають на меті увільнити їх спід впливів марксизму. Націонал-соціялісти мусять здобути соціялістичні маси, які досі ще не висказалися у 100 процентах за урядом Гітлера. Хоч марксизм розбитий, все ще загрожує національній справі. Сьогодні зачинається другий етап націонал-соціялістичної революції.

Відозва заповідає переведення доходжень, що мають на меті висвітлити джерела походження ріжних банкових конт, які мають поодинокі провідники марксистівських організацій. Між іншим буде заквестіоноване конто б. президента райхстаґу, Лебе, який на рахунку Робітничого Банку в Мінхені має три міліони марок.

Урядовий комісар Енґельс заявив у пресовій розмові, що на будуче робітничі організації підлягатимуть строгому наглядові, щоби запевнити їм напрям, згідний з програмою уряду.

Відгук серед професійних союзів.

БЕРЛІН, 3. V. ПАТ. Акція проти професійних союзів викликала в цілій Німеччині велике розворушення. Великі професійні організації, що гуртують міліонові маси зорганізованих робітників, відограли в останніх 14 роках важну ролю в політичному житті Німеччини, виступаючи як знаряд в руках соціял-демократичної партії. Теперішні розпорядки Гітлера мають зробити з робітничих організацій інструмент політичної влади, усуваючи їх одночасно спід впливів марксизму.

Америка боїться німецьких товарів.

ЛЬОНДОН, 3. V. ПАТ. З Вашинґтону повідомляють, що заповіджене Гітлером введення у Німеччині примусу праці викликало в урядових колах Америки фатальне враження. У звязку з тим обмірковують евентуальну охорону перед заливом німецьких товарів, які на випадок ухвалення закону про примус праці можуть продавати в Америці по демпінґових цінах.

Революція на Кубі.

В провінції Орієнте на Кубі вибухла революція проти президента Мачадо. Повстанці заняли військову станицю в Сан-Люіс, причому вбили десятьох вояків. Сильне розворушення панує в Сантяго і Гавані, де теж рахуються з вибухом революції та проголошенням стану облоги. Можливе, що буде інтервеніювати Рузвельт.

святих з перших, примітивних малюнків християнського мистецтва, хоча тонкість артистичного виконання далека від примітивности.

П. Холодний лишив по собі найкращий спомин чудовим розмалюванням семинарської каплиці. Але також о. ректорові Й. Сліпому, заходами якого мистецькі роботи почались і який піднявся на покликанню артиста до цього великого завдання, належиться глибоке признання і вдячність. Не знати, чи суспільність і артисти здають собі справу з того, що меценати рідного мистецтва найшлися в нас досі виключно між достойниками церкви, яка декому видається, як на нинішні часи, такою „пережитою"? — Ніхто інший як саме найвищий достойник церкви, Екс. Митрополит Шептицький є тим, хто в нас досі виявив не тільки зрозуміння, але найбільшу чинну підтримку наших мистців.

Артист Павло Ковжун розпочав розмальовувати авлю Богословської Академії. Годі повкищо висловитись про цю працю, заки вона не поступить уперед. Стеля поділена на три площі. Середня з них стилево задумана, у повній гармонії з льокальним призначенням. Бічні площі прикрашені гнітуче тяжким взором, що надавався би краще на долівку, ніж на стелю і то такої низької салі. Деякі стінні орнаменти гарні, стилеві. Інші, в бенгальських кольорах, мало відповідають поважному характерові академічної авлі.

Відходячи, побачили ми ще новопридбані два малюнки з „гробу Божого" Петра Холодного, що перше находилися в Успенській церкві. Як всі малюнки покійного артиста, ці два також визначаються специфічною благородністю стилю. Ця благородність — це духова відбитка артиста. Обидві композиції наскрізь відмінні в кольориті, наче навмисне достроєні до сюжету: Христос на Оливній горі весь у матових, місцями навіть понурих барвах. Янгол перед порожнім уже гробом погідний, ясний, прозорий. Цілість така гарна, що під оглядом рисунку фатальна постать римського жовніра не всилі її поважно зіпсувати.

У парку Богословської Академії находиться камяна різьба Митрополита гр. Андрея Шептицького — долота А. Коверка. Це мистецький твір великої суґестривної сили. Монументальна постать архирея схоплена у скупих, клясичних лініях, що надають цілости різьби не тільки справді імпозантний вигляд, але видвигають в рідко щасливий спосіб характер зображеної особи в значінні епічнім, понад-особистім.

Можна би спитати артиста, чому голова реалістично трактована, тимчасом, як решта постаті суворо стилізована? Одначе голова має стільки вислову, шляхетна і має — навіть у своїм реалізмі — стільки високої стилевости, що ця непослідовність в трактуванні предмету є радше додатна, ніж відємна.

Надійшла пора прощання. Було чогось жаль покинути тихі алеї та просторі салі Духовної Семинарії; жаль розстатися з ніжними мадонами Холодного, з почорнілими подобами Святих на старих іконах, з цілою атмосферою мистецької культури, що надає сірим мурам якусь молодечу, особливу красу.

Гарно подумати, що захист Христової віри є одночасно захистом мистецької краси.

Радянсько-китайська приязнь.

НАНКІН, 2. V. ПАТ. Новий радянський амбасадор Богомолов зложив свої документи уповажнення при збереженні незвичайно врочистого церемоніялу. У своїй промові Богомолов заявив, що радянська політика супроти Китаю була все оперта на основах рівности і глибокого пошанування прав і інтересів китайського народу. Радянський уряд буде старатися, щоби нормальні взаємини з Китаєм сталися осередком запевнення миру на Далекому Сході.

—o—

Маневри на Далекому Сході

З Москви повідомляють, що в половині травня мають відбутися великі маневри червоної армії на границі Манджурії. У звязку з загостренням ситуації на Далекому Сході маневри набирають спеціяльного значіння.

—o—

Америка розбудовує воєнну фльоту.

Як повідомляють з Вашінгтону, програма президента Рузвельта передбачує будову 30 нових воєнних кораблів, з того 20 контрторпедовців, 5 легких кружляків, 4 підводних суден і одного корабля для літаків. Кошти будови тих кораблів виносять 46 мілiонів долярів. Цікаве що предсідник американських професійних союзів Ґрін видав відозву, в якій домагається призначення 300 мілiонів долярів на побільшення воєнної фльоти. Ґрін каже, що будова нових кораблів причиниться до зменшення безробіття.

Проти долярової інфляції.

ПАРИЖ, 3. V. ПАТ. Аґенція Аваса повідомляє, що державний секретар Вудін має в найблизшому часі покинути своє становище. Вудін заявляється проти вільної інфляції. Кажуть, що з того приводу мало прийти між Рузвельтом і Вудіном до поважних непорозумінь.

—o—

Повстання в Туркестані.

Місто Джаркенд у провінції Сін-Кіян, в китайському Туркестані заняли магометанські повстанці, які вбили там поверх 100 китайців і спалили будинки місцевої влади. В цілій провінції викликало це велике обурення. Китайські війська не можуть опанувати ситуації.

КОТІЛИ ВБИТИ МАДЯРСЬКОГО ПРЕМІЄРА?

Мадярські часописи повідомляють, що нібито пляновано атентат на мадярського премієра Ґембеша. В Еденбурзі в звязку з приготуванням до свята 1. травня арештували 12 комуністів. Один із них, 25-літній безробітний Рожа зізнав у слідстві, що приготовляв бомбовий атентат на премієра. Атентат мали виконати підчас найближчого побуту Ґембеша в Еденбурзі.

—o—

МІНІСТР ПРОСИТЬ НЕ ГОЛОДУВАТИ.

Міністр справедливости південно-африканської Унії Смут в телеграмі просив Ґандія, щоби понехав задуману 3-тижневу голодівку. Смут каже, що евентуальна Ґандієва смерть може спричинити невіджалувані втрати для започаткованої Ґандієм великої реформаторської акції.

Перед радянсько-японською війною.

З Льондону повідомляють, що біля залізничої стації Пограннчная прийшло до інциденту, який може загострити конфлікт між Радянщиною і Японією. Розігрався там перший повітряний бій між японськими і радянськими літаками. З одної і другої сторони літаки роблять розвідки на чужому терені, причому між ворожими літаками приходить до сутичок. В часі одної такої сутички японці ушкодили три радянські літаки. Одночасно зі Шангаю повідомляють про горячкове фортифікування японцями твердині Порту Артура. На багатьох відтинках китайського фронту зменшився натиск японських військ, які відходять поспішно до Манджурії та на радянську границю. З китайських військових кол зачувати, що крім того з Японії відходять безнастанно військові транспорти на манджурсько-радянську границю.

Японський військовий дорадник при манджурському уряді зложив заяву, що якби Радянщина підтримала свої домагання в справі східно-китайської залізниці, манджурський уряд буде приневолений вжити арґументів сили.

Не допускати до обезпечуневих екзекуцій!

Вже в минулому році звертали ми на цьому місці увагу на неймовірно великі втрати, які несе громадянство через свою несвідомість у справах примусового обезпечення будинків від вогню.

Ми обчислювали на основі урядових даних, що втрати обезпечених на *кошти екзекуції* сягають кількасот тисяч золотих, а коли візьмемо під увагу суми, вплачені титулом відсотків за проволоку — то змарнований гріш числити треба в мілiони золотих.

До тих зовсім наглядних втрат доходить сьогодні ще й друга, а саме — ратальне виплачування відшкодувань тим обезпеченим, що у хвилі пожежі залягали з оплатою належности за обезпечення.

Новеля до Розпор. Презид. Річипоспол. з 27. X. 1932 р. передбачує у статті 39. уст. 3 у тих випадках виплату відшкодувань у 3 ратах впродовж 1 року. На це звертаємо тепер особливу увагу, бо такий припис ставить погорільця у незвичайно важку ситуацію. Він, приступаючи до відбудови без повної готівки, оплачується купцям і підприємцям дорого за кредит.

Загальне Заведення Взаїмних Обезпечень знизило на цей рік знову пересічно на 10 проц. обезпеченеві складки, так, що оплачення їх в цілості чи у двох піврічних ратах не є вже таке неможливе. Загал, як бачимо з урядових зіставлень, оплачує належність у 70—80 прц., з чого більша часть припадає на екзекуцію, себто із зайвим оплачуванням доволі високих коштів. З тим треба скінчити. Не час на марнування важко запрацьованого гроша.

Забираємо в цій справі голос тепер, бо саме в травні приступає ПЗУВ до стягання реєстрів з громад, щоби складки, неоплачені до того часу, віддати скарбовим урядам до екзекуції.

ПЗУВ стягне рестри правдоподібно в другій половині травня, тому власники будинків по селах і містах повинні негайно поцікавитися цією справою і належність за обезпечення заплатити перед екзекуцією, щоби заощадити собі ті зайві кошти, про які ми на вступі згадуємо.

Розправа за комунізм і її відгуки.

Дня 8. і 9. березня 1933 відбулася перед трибуналом суду присяглих у Тернополі карна розправа проти 19-літнього учня VII. гімназіяльної кляси Йосифа Корнблява фальве Розенбльята та проти трьох молодих жидівських термінаторів Авраама Ґельбарта фальве Крелля, Авраама Зелінґера фальве Сафірштайна і Ізраеля Бірнбавма фальве Надля, обвинувачених за приналежність до Комуністичної Партії Західної України (злочин державної зради зі статті 97 кодексу карного), а двох останніх крім цього за розповсюджування комуністичних летючок (стаття 155 § 2. к. к.) На основі вердикту лави присяглих засуджено тоді за приналежність до КПЗУ Корнблява на 4 роки вязниці, Ґельбарта на 7 літ вязниці, а двох за розповсюджування комуністичних летючок — Зелінґера на 5 літ вязниці і Бірнбавма на 3 роки вязниці. На розправі відчитано копію рапорту до вищої партійної комуністичної влади, писану — як ствердили судові знавці письма — рукою обвинуваченого Корнблява, який мав бути окружним комуністичним організатором на теребовельський повіт, де часто пробував у свого батька Шулима Корнблява, купця в Янові коло Теребовлі. У цьому письмі сказано, що теребовельський повіт має вже 7 районових партійних комуністичних організацій і що твориться комуністичні ячейки в поодиноких громадах серед українського населення, використовуючи до цього деяких членів читалень „Просвіти“ і українських кооператив. Згадано там також, що одинокою політичною українською партією на терені теребовельського повіту, що має там великий вплив і значіння, є УНДО і тому завданням законспірованих у КПЗУ тамошніх молодих українців є вести безпощадну боротьбу з УНДО-м і провадити законспіровано свою партійну працю в українських місцевих кооперативах та передовсім у читальнях „Просвіти“, головно через комунізуючу і радянофільську українську пресу як „Рада“, „Сельроб“, „Сила“, „Нові Шляхи“ і т. д., котрі повинні бути у кожній читальні. Наскільки це правда, невідомо, але знаючи теребовельський повіт як найбільше національно свідомий і активний, сумніваємося згори, щоби слова повищого рапорту Корнблява були правдиві.

Поліція, очевидно, використовуючи інформації повищого рапорту, розвела строгий нагляд над деякими підозрілими жидами в Теребовельщині і з кінцем квітня ц. р. арештувала там кільканадцять осіб жидівської національности під замітом приналежности до КПЗУ і ширення комуністичної пропаґанди серед селян шляхом конспірації. Всі вони сидять вже у слідчій вязниці тернопільського суду, де проти них ведеться карне слідство за злочин державної зради зі статті 97 к. к.

У звязку з повищим арештуванням поліція арештувала рівнож кількох молодих українських селян в Острівці, Слобідці Струсівській і в Зубові теребовельського повіту рівнож під замітом приналежности до КПЗУ. Перед кількома днями постерунок поліції у Струсові відставив арештованих до слідчої вязниці тернопільського окружного суду.

Наші відповідальні кола в Теребовельщині повинні звернути пильну увагу на згаданий вище рапорт засудженого молодого жида Корнблява і заздалегідь ділати проти цього, щоби комуністична агітація мала доступ до нашого села, та передовсім усунути зі села українську комунізуючу і радянофільську пресу, якщо вона в селі є, бо в цей спосіб охорониться досі здорове село від комуністичної зарази.

З Волині.

Зникнення одної „реґіональної“ організації. Перед несповна двома роками повстало на Волині, поруч із іншими подібними експериментальними організаціями, так зване „Зєднoчене праці“ під головуванням Певного. Згодом виявилося, що члени того „Зєднoчення“ далеко не мають бебістичних настроїв. Похорон секретаря того „Зєднoчення“ був розквітчаний червоними прапорами й лентами та відбувся під звуки інтернаціоналу. Вийшла компромітація небивалa. Та й цього мало, „Зєднoчені“ робітники врешті розсадили організацію зсередини і вона перестала фактично істнувати. В той час, як у мин. році то „Зєднoчене“, під проводом певняків, улаштувало бутафорну „робітничу академію“ з приводу 1. травня, в цьому році самі вже далеко ховалися від „своїх“ членів...

Реґіональні кооперативи під слідством. У склад дирекції Пов. Союзу Кооп. у Кремянці, що завалився внаслідок страт, входили теперішні звеличники певнівської реґіональної кооперації і ревізори т. зв. волинського ревіз. союзу пп. Герасименко і Мачущенко. Вважаючи їх винуватими за занепад ПСК у Кремянці, місцеві кооперативи внесли скаргу проти них до прокуратора при рівен. окр. суді за розтрату 10 тисяч золотих.

Невже це правда? Нас інформують селяни одного села на Луччині, які мають конфлікт з місцевим священиком, буцімто епископ Полікарп порадив їхнім делеґатам піти до „Рідної Хати" за вказівками, що й як робити. Селяни були дуже здивовані, що український епископ посилає їх до подібної організації. Невжеж це правда? І невже владика Полікарп досі не знає, що таке „Рідна Хата" і як ставиться до неї українське селянство?

Радикали на святі 1. травня. Луцькі радикали, як завжди, тихцем узяли участь у святі „1. травня" в міському театрі в Луцьку разом з ППС, „Бундом" і Поалей-Сіоном. У дядьків від здивування розширилися очі.

—o—

Клич „Свій до свого" в буденному житті.

Підчас повороту зі Львова до Луцька дня 28. м. м. зустрівся я в переділі залізничого вагону з українським товариством. Були це: одна інтеліґентна жінка зі сином в українській народнійноші й один інтеліґентний українець. Дитина швидко зосередила на собі прихильну увагу всіх подорожніх своїм гарним виглядом і сміливими відповідями в українській мові на запити подорожніх навіть поляків. Я був захоплений поведінкою дитини, але небавком це захоплення розвіялося, коли мати дитини, інтеліґентна українка, почала вихвалювати і поручати одну з чужонаціональних фірм, що там, мовляв, „можна купити найліпше насіння", бо і вона там купила насіння городини за зол. 15.

На стації Ляшки Муровані це товариство висіло з вагону, лишивши мені думки про те, як то деякі наші люди розуміють і відчувають своє положення. Може по роках ця мати українка буде бідкатися над тим, що зробити зі своїм сином, який не зможе знайти для себе варстату праці. А тепер ця мати не здає собі справи з того, що, купуючи товари по чужих фірмах, робить кривду свому синові, бо не прикладає старання до загального національного змагання — заложити і розбудувати українські варстати праці на те, щоби дати прожиток українцям.

Але і я сам не сповнив свого національного обовязку, бо повинен був відразу старатися освідомити цю інтеліґентну українку про шкоду, зроблену для своєї дитини купном насіння в чужонаціональній фірмі, хоч у Львові продає все потрібне найдобірніше насіння „Народна Торговля".

Щоби направити це занедбання і хоч у маленькій частині причинитися до загального відчування клича „Свій до свого", я дуже прошу Хвальну Редакцію видрукувати цю нотатку у Вашому щоденнику. Заразом пресилаю для українських інвалідів зол. 2., як ріжницю зарібку, що лишилася би в українських установах, коли би згадана українка купила насіння в „Народній Торговлі".

Мацик Іван.

НОВИНКИ

— АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА" ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ІІ БЮРА ВІД МІСЯЦЯ ТРАВНЯ Ц. Р. ВІДЧИНЕНІ ВІД ГОД. 9. РАНО ДО ГОД. 6. ВЕЧ.

— Чи бачили Ви вже найновіші весняні моделі взуття на виставі в „КОМЕТІ"? А до того ще й ті нечувано низькі ціни? 1568

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 4-50

— Концерт у користь наших мистців. У суботу 6. ц. м. відбудеться в салі Реміснничої Палати (Стрілецька площа) в год. 7.30 веч. концерт заходами Т-ва Прихильників Мистецтва. У концерті беруть участь: наш оперовий співак Михайло Голинський з народніми піснями та оперовими аріями і відома пяністка Надя Біленька. Білети від 75 сот. до 3 зол. раніше можна дістати у „Народній Торговлі".

— Концерт Любки і Христі Колессівних. Музичному Т-ву ім. М. Лисенка у Львові вдалося запрохати нашу славну пяністку Любку Колессу і її молодшу сестричку-віончелістку Христю на одинокий концерт у Львові, який відбудеться дня 19. травня (пятниця) ц. р. Концерт той буде вершковою точкою нашого концертового сезону, а для нашої музикальної публики, яка вже від кількох літ ждала на приїзд нашої славної пяністки і її в широкому світі уже не менше славної сестри-віольончелістки — незвичайно радісною несподіванкою. Ближчі інформації подамо пізніше.

— Зловживання при війську. У військовому суді у Львові відбулася розправа проти капітана Н. Ковальського зі Станиславова, який в порозумінні з якимсь Брілем допустився ріжних зловживань на шкоду державного скарбу.

— Арештували міських радних. У Стрию поліція арештувала Володислава Нойбавера радного міста та власника млина Йон. Зідлера власника гуртівні, м. радного Лейбковича власн. спедиційної фірми, М. Іванця власника млина, братів Реґерів власників спедиційної фірми, спедитора Сіґаля, купця та посередн. Гоніґа й ін. Їм закидають, що спроваджували збіже нібито для млинів і кооператив, а спедитори, що транспортували це збіже вистаралися залізничі знижки для транспортів. У зізнаннях подавали менший дохід зі своїх збіжевих спекуляцій і так наразили державний скарб на великі шкоди.

— Небезпека для Мемелю. Вальдемарас, який недавно вернувся із Франції в інтервю з рижським щоденником „Явніякас Зінас" сказав, що теперішнє політичне положення загрожує мирові в Европі. Жертвою Гітлера найскорше може впасти Мемель (Клайпеда). Литва веде тепер суперечну й вижидаючу закордонну політику.

— Стан здоровля студ. Нича. Польські джерела повідомляють, що студ. Нич, якого біля Янівської рогачки зранив аспірант Цесельчук, в шпиталі вперше промовив, як прийшла до нього його мати. Стан раненого поправився. Біля Янівської рогачки відбулася у вівторок льокальна візія, поліційний фотоґраф поробив знимки.

— Реактивування суддів. Аґенція „Всхуд" довідується, що декретом президента річипосполитої реактивовано на терені львівської апеляції чотирьох городських суддів, звільнених підчас великих персональних змін у судівництві в осені 1932 р. Реактивовані городські судді: Василь Палидвір у Рожнітові, Киприян Левицький у Кутах, Іван Вацьків у Самборі та Евген Янкевич у Залізцях.

— Влом до палати польського архиепископа. Невисліджені злодії вломилися до ґаражу римокатолицького архиепископа Твардовського при вул. Театинській у Львові. Собаку-вовчура, що там був, замкнули в стайні та забрали два автомобільні колеса з ґумами й багато білля вартости около тисячу зол. Поліція здогадується, що в це злодійство вмішаний слуга архиепископа, якого кілька днів тому відправили зі служби.

— Намагане самогубство лікаря. Львівського лікаря ґінекольоґа д-ра Івана Кіляра, що був теж вязничним лікарем, припинили свого часу у виконуванні лікарської практики, а небаром і арештували. Йому закидали, що на одній жінці перевів недозволену операцію, після якої вона померла. На основі амнестії д-рові Кілярові дарували кару і він вийшов на волю. Коли поліція одержала вістки, що д-р Кіляр знову переводить недозволені операції, одержала приказ арештувати його. Коли поліційні аґенти прийшли до Кілярової хати при вул. Сапіги ч. 71., він бритвою підрізав собі горло. Раненого забрали до шпиталю. Рана не дуже небезпечна і д-р Кіляр до двох тижнів буде мабуть здоров.

— Зброя на селі? Польські джерела повідомляють, нібито в селі Горбкові (пов. Сокаль) поліція викрила багато крісів-манліхерів, баґнетів, куль, стрільного пороху та багато зброї домашнього виробу й летючки ОУН.

—Самогубства. Коло Сихова під Львовом кинувся під потяг студент політехніки Осип Древонський, син директора львівських трамваїв. Причиною був нервовий розстрій. — У Хриплині пов. Станиславів кинувся до ріки Бистриці нотаріяльний урядовець Фрідман з причини лихого матеріяльного положення.

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ.

ЛЬВІВ. **Леґія — Чорні 2:1 (1:0).** Змагання за мистецтво Ліґи.

ЛЬВІВ. **Погонь — Спарта-Кошірже 5:2 (2:2).** У відплатних змаганнях між віцемистцем чсл. аматорів і Погонею здобула певно Погонь. Видців до 5.000.

— Крівава забава. В часі забави, яку влаштували на закінчення свята 1-го травня залізничники в Залучі пов. Снятин, дістались на салю два снятинські різники, братя Чапельські і счинили велику бучу. В часі бійки 5 осіб потерпіло тяжкі рани, а одного різника мусіли відвести до шпиталю.

—Вбила невірного любовника. Служниця Агафія Баранець з Крехова пов. Жовква залюбилася в Антоні Параді, який використав її морально й матеріяльно, а потім хотів женитися з іншою. Доведена до розпуки Агафія убила його сокирою. Передількома днями станула за те перед львівським судом, який засудив її на 3 роки вязниці.

— Жертва доляра. Біля Любіня вискочив із залізничого поїзду Дмитро Масник зі Старяви. Поломив собі руки та ноги. Його відвезли до львівського шпиталю. За 17-літнього побуту в Америці Масник присклaдав собі 6.000 долярів. Знижка доляра вплинула на нього так, що хотів покінчити з життям.

— Кровавий напад. У лісі біля села Підстінне (пов. Львів) В. Батоґ, Р. Словік, М. Марковський та М. Мазур стріляли до Петра Кулика. Тяжко раненого перевезли до шпиталю. Поліція арештувала всіх напасників. Вони стануть мабуть перед наглим судом.

— Великі зловживання в міністерстві. Як повідомляють з Варшави, прокуратор закінчив слідство в справі зловживань в міністерстві суспільної опіки на некористь Каси Хорих. Обвинувачений Кунька разом зі своїми спільниками Ґрабовським і Новацьким допустилися дефравдації на суму 130.000 зол.

— Траґічна операція. Варшавський суд буде в найближчому часі займатися справою лікарів д-ра Ф. Ростковського і д-ра Д. Геліна, яким закинено нездарну косметичну операцію, наслідком чого пацієнтка вмерла. Зголосилася до них Олександра Ухновська з проханням, щоби зменшили їй занадто буйний бюст. Вони рішили перевести операцію, за яку зажадали 1.200 зол. Операція відбулася в мешканні д-ра Ростковського і тревала 5 годин. Лікарі знечулили її морфіною та новококаїною і вирізали 2 кг. товщу. Після операції пацієнтка почувалася дуже погано і стан її погіршувався з дня на день. Після пятого дня вона вмерла. Обдукція тіла виказала, що смерть наступила наслідком ослаблення серця. Судова влада розпочала дохodження і звернулася до всіх медичних факультетів у Польщі. Варшавський університет ствердив, що операцію виконано правильно та що лікарі не винуваті. На думку університету познанського і краківського після зоперування правої груди треба було в операції зробити перерву. Львівський університет виключує можливість закаження крови. Тепер суд має рішити, чи лікарі могли ризикувати життя пацієнтки, хоч вона сама годилася на операцію.

— Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові вул. Чарнецького 24. мав у місяці

квітні 56 катальогових чисел приросту до ч. 23.736 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 34, побутова старина 3, історичні памятки 5, етнографія 110, репродукції 2, видівки 98, альбом репродукцій 1, фотографії 9, монети 8, фотокліша 1. Жертводавцями були пп.: Антонишин І., Барвінський Б., Бень К., Біганський М., Білик М., Вахнянин, Галушка П., Ґадовський В., Ґела С., Зінько М., Ільницький, радн. Корнелля А., Левицька С., д-р Левицький В., Малко В., Маринович Р., Медвідь В., суддя Метик Р., інж. Мельник А., ред. „Нової Хати", Ніжанковський Т., д-р Полянський Ю., Стефанович А., Сухинський В., Фарміґа В., д-р Федів І., Хичій Т., Холодян С., акад. Щурат Б. Управа Музею складає всім щиру подяку. Виставку Ол. Кульчицької відвідало досі 400 осіб.
Управа Музею НТШ.

— **Перших теплих промінів сонця** ждуть люди з весною з вімковою тугою. Люди тішаться, що вкінці час холодів минув і що буде можна скинути тяжку зимову одіж. Саме тоді слід бути дуже обережним. Назагал люди неоглядні та занадто скоро переодягаються в легке убрання. Організм, що звик до теплої одежі реагує найчастіше відемно на наглу зміну. Наслідки: але почування, легкі дрижаки, з якими звичайно получений кашель і катар, себто перші обяви простуди. Добрим засобом проти цього є тепло та горячі напитки, передовсім горяче молоко. Одначе найліпше з усього ділають таблетки Аспірини, які треба зажити заки покладемось до ліжка та попити їх горячою лімонядою. На другий день простуда звичайно минає.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ВИКРАДЕНА НАРЕЧЕНА АБО ЯК СМІЄТЬСЯ І ПЛАЧЕ ЛЬВІВ", водевіль на 4 дії *Г. Збежховського.*

Автор цього погідного, безпретенсіонального водевілю хотів відродити славну колись „Королеву Передмістя" і звеличати передвоєнних „андрусів", зі Замарстинова та Личакова, і тодішню артистичну богему. З хронольоґією автор не церемониться; хоча дія цього видовища з 1914 р., його атмосфера, деякі пісні та дотепи належать щонайменше до доби на ще 20 літ ранішої. Львів був би справді найсимпатичнішим містом у світі, якби його передміські батяри були такі сентиментальні, добрі та ліричні, якими робить їх Збежховський. Увесь водевіль перетиканий пісеньками, декламаціями та куплетами; його акція, що нагадує наші наївні народні пєси, сходить на другий плян; і так уся вона відома заздалегідь.

Якщо це видовище мало на меті заступити оперетку або ревію для якнайширших кол глядачів, то воно їх заступить. Люди сміялись, згадуючи старі часи та дотепи, славні колись від Замарстинова до Личакова. *м. р.*

—o—

СПОРТ.

У. С. К. „БОГУН" — У.Р.С.К. 2:1 (0:0).

Ворота для Богуна добули Ферко Ю. та Тоф' по 1. Одинокі ворота для У.Р.С.К. впали з карного.

ДУЖАННЯ.

У вівторок хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській у Львові був такий: Чая у 3-х хвилинах поборов Карлєвського, Кварїані у 23-х хв. Попофа, Громов у 16-х хв. Щербінського. Ґрабовський в 2-х хв. поклав литовця Будруса, Білевич у 30-х хв. поборов Келера.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 4. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Пятниця, 5. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Субота, 6. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 4. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника".

Пятниця, 5. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника".

6. травня субота: концерт М. Голинського і Наді Біленької, саля Ремісничої Палати.

Концертове Бюро Тірка:

5. травня, пятниця: Концерт на 2 фортепяни: Шафранова і Е. Ромлерівна.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі".
АПОЛЬО: „Пошлюбна подорож у трійку" (Бриг. Гельм).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону".
КАСІНО: „Мущини в її житті".
КОЛІСЕЙ: „Що може Париж", ревія „Парада без зірок".
КОПЕРНИК: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МАРУСЕНЬКА: „Доновен" (Джекі Купер, Борис Карлов).
МІРАЖ: „Чар її очей" (Дж. Гейнор, Фарел).
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".
ПАН: „Бічна вулиця" та ревія.
ПАСАЖ: „Кабірія" (на основі Д'Анунція).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені", ревія: „Щось для кожного" (виступ ревієвої трупи „Аркадія" Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Аріяна" (Єл. Бергнер).
УТІХА: „Кіноманяк" (Гар. Льойд) і ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 4. травня 1933.

Братислава (279,3) 12.30, 22.15 Концерт, 18.25 Оп. арії, **Ляйпціґ** (325) 20.00 Концерт Любки Колесси, **Міляно** (331,4) 21.00 „Весталька" оп. Спонтінія, **Штутгарт** (360,6) 16.30 Концерт, **Білгород** (429,7) 16.00, 20.00 Нар. пісні, 22.00 Циг. музика, **Рим** (441,2) 17.30 Вок.-інстр. концерт, **Відень** (518,1) 11.20 Квартет, 15.50 Дебют молодих артистів, 19.05 Концерт, **Будапешт** (550,5) 18.30 Пісні, **Любляна** (575) 20.00 Спів, **Харків** (937,5) 9.00, 15.10, 18.00 Концерт, 13.50 Літ.-муз. авд., 19.00 Українська музика з „Березілю", 21.30 Муз.-мист. трансм., **Давентрі** (1554,4) 21.35 „Нов плейс оф Джезан" яп. авдиція.

Пятниця, 5. травня 1933.

Братислава (279,3) 11.05 Шк. порадок, 19.25 Брамсові твори (фортепян); **Міляно** (331,4) 21.00 Концерт, **Штрасбург** (345,2) 20.30 „Країна осміху" оп. Легара, **Штутгарт** (360,6) 11.10 Пісні, 12.00 Капеля, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.15 Спів, **Берлін** (419) 21.00 „Дер Травм — айн Лебен" пєса Ґрільпарцера, **Білгород** (429,7) 20.06 Нар. пісні, **Рим** (441,2) 17.30 Концерт, **Прага** (488,6) 17.06 Брамсів концерт, **Відень** 17.15 Пісні, 19.25 Нар. музика, **Мінхен** (532,9) 20.00 „Сила долі" оп. Вердія, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Ріґолєто" оп. Вердія, **Харків** (937,5) 8.15 Музика для дітей, 9.00 Українська класична музика, 13.50, 16.20, 20.00 Концерт, 15.10 Оперні арії, 18.00 Муз. літ. авдиція.

Львівське радіо.

Четвер, 4. травня 1933.

12.10, 15.30, 16.15, 17.20, 20.00, 22.25 Грамофон; 12.35 Шк. концерт; 15.50 „Жінка з передмістя"; 16.25 Лекція фр. мови; 16.40 „Краса гір"; 17.00 „Виривок із балачки двох прохожих", 17.40 Відчит; 18.00 „Відпочиваймо, або слово про учительські вакації"; 18.10 Легка й танк. музика; 19.00 Баторій у Львові; 19.30 Літературне життя; 20.10 Муз. балачка (про фінляндський концерт), 20.30 Трансм. з Гельсінгфорсу: Фінляндський концерт, 22.00 „Вояцька пригода" Джіма Повкера; 22.15 Спорт; 23.00 „Коли на Каленберзі знову весна" муз. репортаж.

Пятниця, 5. травня 1933.

12.10, 15.50 Грамофон; 15.35 Для дітей: „Кіт і миш"; 16.40 „Боротьба з поганню"; 17.00 Сальонова музика; 18.00 Польський літак у марокансько-альжирському леті, 18.20 Легка музика, 19.00 Фейл.: „Рожеві й червоні поети"; 19.30 „Людина інтересу"; 20.00 Муз. балачка; 20.15 Симф. концерт, відч. „Сиґнали та люди"; 22.40 Спортові вістки; 23.00 Танк. музика.

—o—

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	34·25	34·75
Пшениця збірна	31·75	32·25
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	15·75	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·50	11·75
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·75	10·25
Кукурудза краєва	15·00	15·50
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	17·—
Горох лів-Вікторія	22·—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	8·00	8·50
Вика сіра	7·—	7·50
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	15·25	15·75
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівка житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	6·75	7·—
Пшоно	30·—	32·—
Просо краєве	18·—	19·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. за	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	35·75	36·25
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноціле	18·—	18·50
Жито збірне	17·25	17·75
Ячмінь на мливо	13·—	13·25
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	32·50	33·00
Висівки житні	6·75	7·—
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ СВЯТА: „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ".

Розклад їзди для поїздів надзвичайних.

ПРИЇЗДЖАЮТЬ В СУБОТУ:

Станція відїзду:	година відїзду:	забирає лінію:
Лежайськ	особ. 14.35	Лежайськ - Гродзіско Дол.
Ярослав	особ. 13.13	Ярослав - Журавиця
Підволочиська	7.02	Підволочиська
Грималів	5.43	Грималів
Збараж	6.07	Збараж
Копичинці	ще не подано	Копичинці - Тернопіль
Іване Пусте	ще не подано	Іване Пусте
Заліщики	ще не подано	Чортків
Ярослав-Девятир	11.00	Бібрівка - Девятир
Лавочне	12.15	Лавочне - Угерсько
Сянок	7.30	Сянок - Бісковичі
Добромиль	особ. 12.16	Добромиль
Долина	ще не подано	Долина
Калуш	ще не подано	Калуш

ПРИЇЗДЖАЮТЬ В НЕДІЛЮ РАНО:

Станція відїзду:	година відїзду:	забирає лінію:
Тернопіль	23.40	Тернопіль - Зарваниця
Золочів	2.00	Золочів - Скварява
Броди	0.27	Броди - Ожидів
Красне	1.28	Красне - Львів
Підгайці	21.29	Підгайці - Потутори
Бережани	0.32	Бережани - Львів
Яворів	1.30	Яворів
Яворів	2.51	Скарисько - Львів
Белз	23.50	Белз - Рава Р. - Добросин
Жовква	2.25	Жовква - Львів
Сокаль	0.39	Сокаль - Сапіжанка
Радехів	0.20	Радехів - Камінка Струм.
Самбір	1.21	Калинів - Львів
Дрогобич	22.33	Дрогобич - Дубляни к. Самбора
Перемишль	0.55	Перемишль - Городок Яг.
Стрий	2.37	Стрий - Пісочна
Миколаїв н. Дн.	3.58	Миколаїв - Львів
Сянки	17.55	Сянки - Самбір (відїзд з Самбора 22.35)

ЗАМІТКА: Година виїзду розуміється з початкової стації. По дорозі можна сідати на всіх стаціях де є начальник стації, бо на перестанках поїзд не задержується. Годину відїзду поїзду з кожної поодинокої стації подасть начальник дотичної стації.

2. На випадок заборони адміністраційною владою виїзду на Свято або шикан посторонних чинників (подати точно назвища осіб, їх стан і спосіб переслідування) подадуть місцеві парохіяльні і деканальні Уряди Діловому Комітетові подрібні і вичерпуючі дані.

3. В разі спізнення поїзду на початковій і кінцевій стації чи в дорозі належить зажадати від начальника стації урядового потвердження спізнення, а на випадок спротиву списати протокол при двох свідках і післати його до Ділового Комітету.

ДОЛЯР ПІШОВ УГОРУ.

У середу на львівській неофіціяльній біржі вже рано тенденція була дуже сильна, при великому попиті на доляри. Курс доляра був 7.47—7.52. Для англійського фунта, який можна було купити по 29.75, 29.80, не було зацікавлення.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 3. V.: масло —.—, молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.80. Тенденція на масло знижкова, на молоко удержана, на яйця знижкова.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВНІРЦІ до праня, **убрання** до хем. чищення приймає Е. Говикович, Львів, Домініканська 4. 2—5

ШУКАЮ молодої, інтелігентної господині до меншого фільварку на Волині у Луцькім повіті. Зголошення інж. І. Lipnicki, — Warszawa, Szkolna 2, m. 4.

ШУКАЮ спільника з грошевим вкладом до промислового підприємства. С. Герасимович, Сапіги 6, Львів. 1862 1—2

АДВОКАТСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ на провінції, знаменито просперуюча, зараз до відступлення. Адміністрація „Для адвоката". 1868 1—2

КОНКУРС.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові оголошує отсим конкурс на платного редактора видань Т-ва „Просвіта". Зголошення слід присилати до 20-го травня 1933 р. Ближчі інформації дає канцелярія Т-ва, Ринок ч. 10, І., в годинах від 8.30—9.30.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта".

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10 Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.